

Con/708-07.

Library Management (3 Hours)

[Total Marks : 100]

N.B. : (1) Attempt any five questions.
 (2) All questions carry equal marks.

1. Write various functions and Principles of Management.
2. Describe in short different aspects of 'Human Resource Management'.
3. Enumerate and explain types of Extension services offered in a large academic library.
4. Explain and compare the Newark charging method and Browne charging method with examples.
5. Write an essay on 'Preservation and conservation of library materials' with appropriate examples.
6. Write detailed notes on any two of the following :

(a) Collection Development	(c) Accessioning Work
(b) E-books and e-journals	(d) Job description of library staff.
7. Write short notes on any two of the following :

(a) Library security	(d) Newspaper clipping service
(b) Zero base budget	(e) User education programmes
(c) Rights and duties of users	(f) Library record.

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 (२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- (१) व्यवस्थापनातील विविध कर्तव्ये आणि तत्त्वे विशद करा.
 (२) 'मानव संसाधन व्यवस्थापनाचे (Human Resource Management) विविध रील थोडक्यात वर्णन करा.'
- (३) मोठ्या शैक्षणिक ग्रंथालयामार्फत उपलब्ध सोणाऱ्या विविध विस्तारित सेवांचा (Extension Services) आढावा घेऊन त्यांचे विवरण करा.

- (४) 'नेवार्क देवघेव पद्धत' आणि 'द्वाऱ्जने देवघेव पद्धत' यांचे उदाहरणांसह स्पष्टीकरण करा आणि तुलना करा.
 (५) 'ग्रंथालयातील वाचन साहित्याची जपणूक आणि संवर्धन' यावर योग्य उदाहरणांसह निवंध लिहा.

६. सर्वितर टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) :—
 (अ) ग्रंथ संग्रहालय विकास (Collection Development)
 (ब) इ - पुस्तक आणि इ - नियतकालिके
 (क) दाखलनोंद कार्य
 (ड) ग्रंथालय सेवकांच्या कायाचे विवरण (Job Description).
७. थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :—
 (अ) ग्रंथालयाची सुरक्षितता
 (ब) शून्याधारित अर्थसंकल्प (Zero Base Budget)
 (इ) वर्तमानपत्र वाचन सेवा
 (इ) वाचक प्रशिक्षण उपकरण
 (फ) ग्रंथालयातील अभिलेख (Library Record)